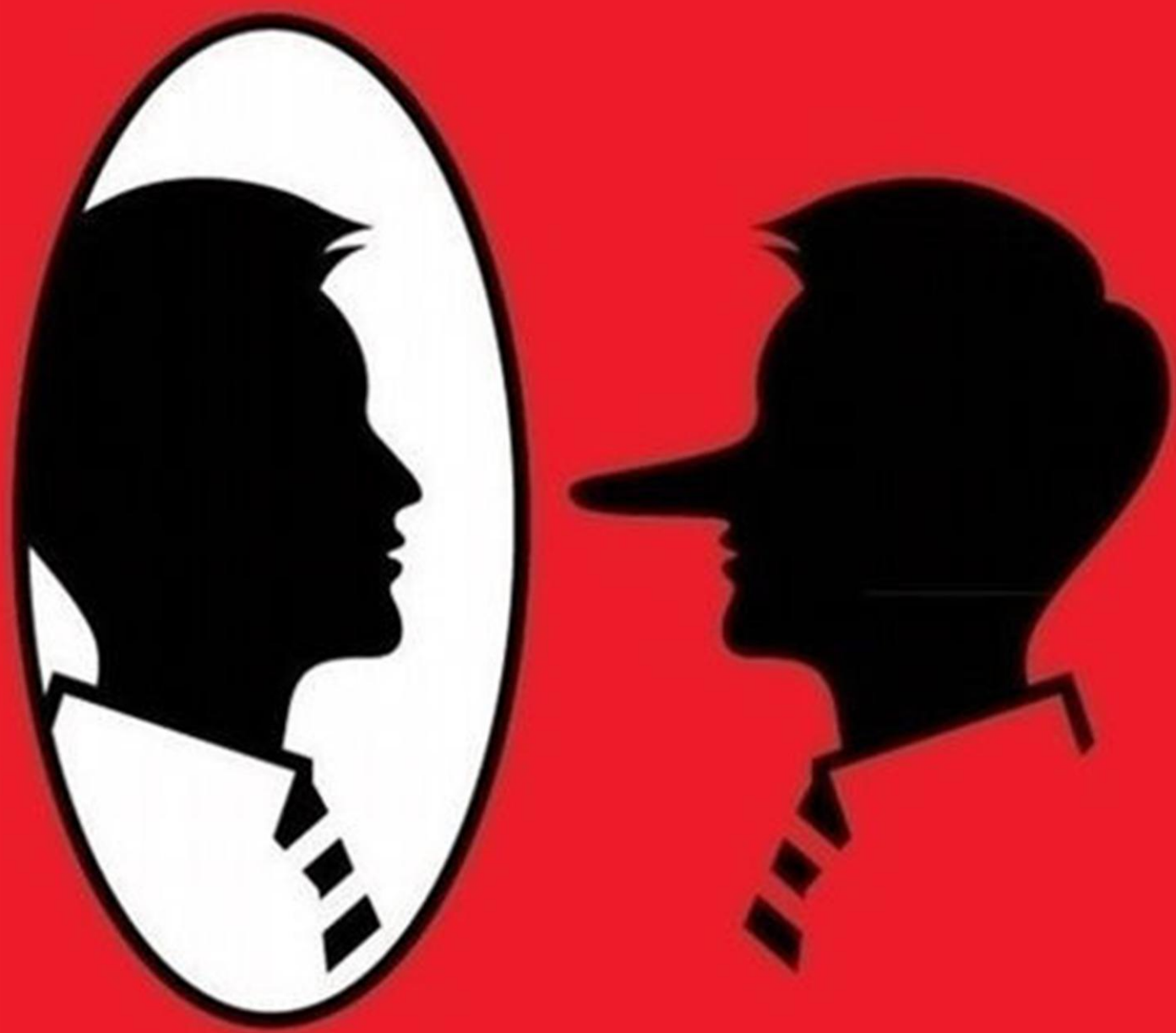

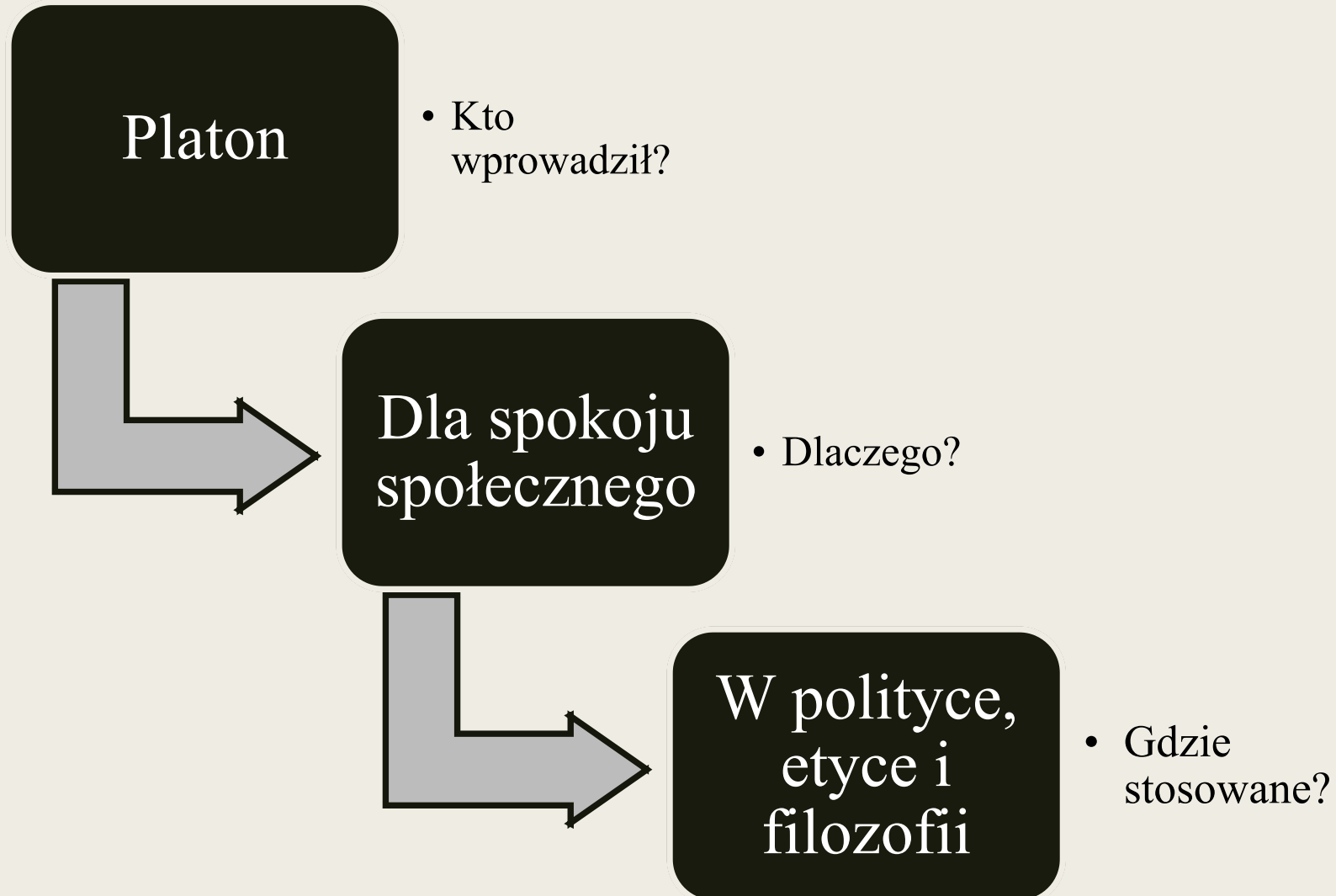

Co to jest kłamstwo?

- Zjawisko powszechne
- Świadome mówienie nieprawdy
- Przekazywanie informacji niezgodnych z przekonaniem, aby zostały odebrane jako prawdziwe
- locutio contra mentem – „wypowiedź wbrew myśli”

Szlachetne kłamstwo

Arystoteles

Trudno znaleźć u Arystotelesa ścisłą definicję kłamstwa. Można jedynie próbować zrekonstruować następujące stwierdzenie: *kłamstwo jest świadomym wprowadzaniem w błąd (co do własnych cech autora komunikatu)*. Nie jest to jednak jedyna definicja, którą można przypisać Stagiryście.

Augustyn Aureliusz

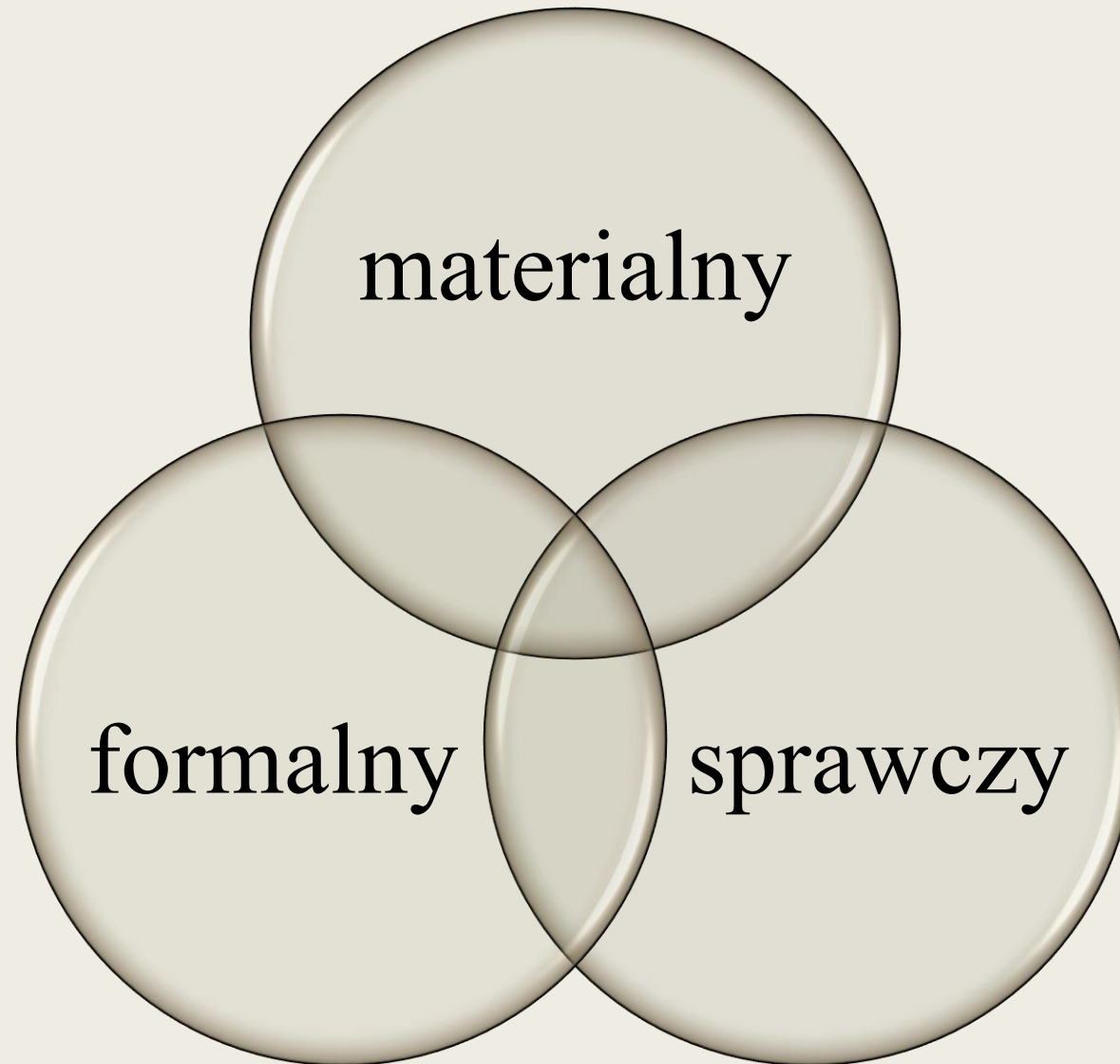
Definicje:

- I. Nikt nie ma wątpliwości, że kłamstwem jest, gdy ktoś z własnej woli wypowiada fałsz w celu wprowadzenia w błąd.*
- II. Jeśli zaś coś bez własnej woli wydaje się czymś innym, niż jest, to nie udaje, nie kłamie, tylko wprowadza w błąd. Między kłamstwem a wprowadzaniem w błąd jest ta różnica, że kłamie każdy, kto przejawia wolę wprowadzenia w błąd, choćby mu nawet nie wierzono; w błąd zaś wprowadzać może jedynie ten, kto rzeczywiście w błąd wprowadza.*

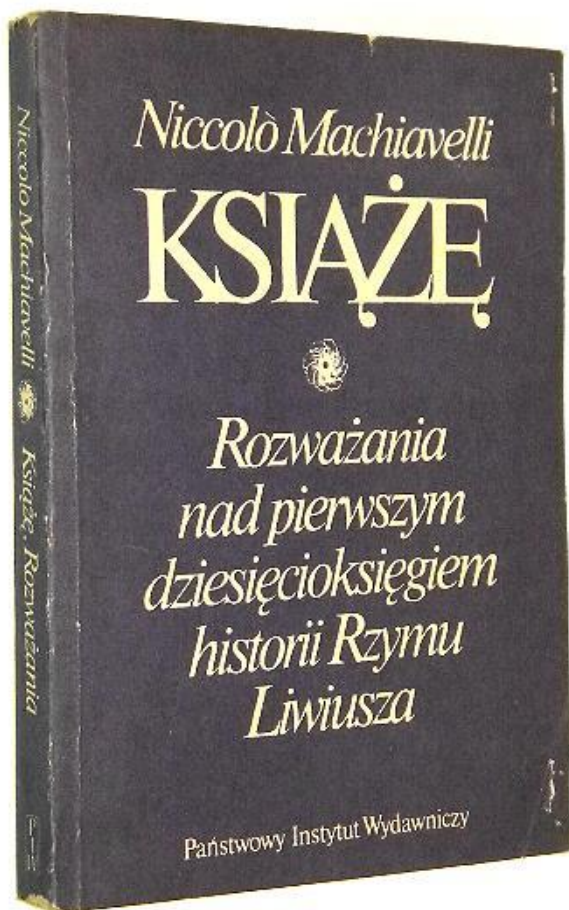
Tomasz z Akwinu

Skoro bowiem słowa są z natury znakami umysłu, kłamstwo przeciwstawia się naturze, jest bowiem niedopuszczalne, by człowiek używał słów na wyrażenie czego innego niż to, co myśli i odczuwa.

Tomasz z Akwinu

Niccolo Machiavelli

W *Rozważaniach nad pierwszym dziesięcioksięgiem Historii Rzymu Liwiusza* pokazuje, jak właściwe użycie kłamstwa zwiększa dobro państwa, stabilność władzy i zadowolenie obywateli.

Hugo Grocjusz

Definicja:

Nie rozumiemy tutaj kłamstwa tak szeroko, by obejmowało każdą wypowiedaną nieprawdę (...). Lecz tutaj określamy fałsz (fałszomówstwo – wypowiedanie fałszu) w znaczeniu sprzeczności z tym, co się myśli bądź zamierza, wypowiedany świadomie. (...) Nie kłamie ten, kto stwierdza rzecz fałszywą, o której sądzi, że jest prawdziwa, lecz ten, kto mówi prawdę, będąc jednocześnie przekonany, że jest fałszywa.

Test D

Test D polega na narysowaniu na czole za pomocą palca wskazującego swej dominującej ręki litery D.

Zadanie to można wykonać na dwa sposoby. Można narysować literę D brzuszkiem skierowanym w stronę prawego oka. W tym wypadku, może ją przeczytać osoba, wykonująca zadanie ale nie osoba, która stoi naprzeciwko. Można również skierować brzuszek litery D w stronę lewego oka.

W tym wypadku przeczyta ją osoba stojąca naprzeciwko, ale nie osoba, wykonująca test.

Test D

Osoby o wysokim poziomie self-monitoring rysują literę D w ten sposób, aby mogły ją przeczytać osoby stojące naprzeciwko nich – z brzuszkiem skierowanym w lewo. Osoby o niskim poziomie self-monitoring rysują literę D tak, aby same mogły ją przeczytać – z brzuszkiem skierowanym w prawo.

Wynik testu D określa przybliżony wskaźnik tak zwanego Self-monitoring, czyli obserwacyjnej kontroli własnych zachowań. Osoby o wysokim poziomie self-monitoring najczęściej potrafią dobrze kłamać. Osoby o niskim poziomie self-monitoring rzadziej kłamią, przez co nie mają takiej wprawy w oszukiwaniu, jak osoby o wysokim poziomie self-monitoring.

Test D został opisany w książce „Dziwnologia” Richarda Wisemana.

Bibliografia

http://bazhum.muzhp.pl/media//files/Językoznawstwo_wspolczesne_badania_problemy_i_analizy_jezykoznawcze/Językoznawstwo_wspolczesne_badania_problemy_i_analizy_jezykoznawcze-r2011-t5/Językoznawstwo_wspolczesne_badania_problemy_i_analizy_jezykoznawcze-r2011-t5-s191-197/Językoznawstwo_wspolczesne_badania_problemy_i_analizy_jezykoznawcze-r2011-t5-s191-197.pdf

http://www.edukacja-filozoficzna.uw.edu.pl/index_pliki/ef54/wolniewicz.pdf

https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/6445/USPRAWIEDLIWIONE_KLAMSTWO.pdf?sequence=1&isAllowed=y

<http://www.medwiekurozwoj.pl/articles/2015-s10-3.pdf>

<https://pl.wikipedia.org/wiki/K%C5%82amstwo>

<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3737>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Szlachetne_k%C5%82amstwo

<https://www.poradnikzdrowie.pl/psychologia/rozwój-osobisty/kamstwo-dlaczego-klamujemy-czy-klamstwo-bywa-lepsze-od-prawdy-aa-xK2F-sjDG-voB1.html>

<http://www.mojasocjologia.pl/machiavelli-niccolo/>

<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,8832/k,2>